

őrségnek átadni, vagy ha erre nincs mód, a rendőrséget azonnal értesíteni. Az elvett fegyvert is haladéktalanul át kell adnia a rendőrségnek.

Ha a biztonsági őr támadást hárít el, akkor az általa alkalmazott kényszerítő testi erőnek a támadás elhárításához mérve arányosnak kell lennie.

Ez azt jelenti, hogy a támadás kivédését csak addig folytathatja, amíg a támadás veszélye fenn-

áll. Ha a veszély megszűnik, a biztonsági őr a visszatartás érdekében semmilyen felesleges kényszert sem alkalmazhat, különösen nem használhat olyan, szükségtelen módszereket (lekötözés, falhoz állítás, levetkőztetés), amelyek alkalmasak az elkövető megalázására. A jogszabályok és egyéb biztonsági előírások betartásával a biztonsági őr gázsprayt, gumibotot, kiképzett őr-kutyát, esetleg lőfegyvert is tarthat magánál, ezeket azonban csak jogos védelem, vagy végszükség esetén alkalmazhatja.

Jogos védelemnek számít, ha valaki úgy követ el bűncselekményt, hogy közben saját maga, más személy, vagy dolog elleni támadást hárít el, és a védekezéshez szükséges mértéket nem lépi túl. Ekkor a bűncselekmény elkövetéséért felelősségre nem vonható. Ha valaki saját magát, mások személyét, vagy javait veszélyből menti és így követ el bűncselekményt, és nem okoz nagyobb kárt annál, amit elhárít, úgy végszükségben cselekszik. Tettéért ő sem büntethető.

Mihez nincs joga a biztonsági őrnek?

A biztonsági őr rendőri, vagy más hatósági jogkörrel nem rendelkezik, a rendőrség eljárását nem akadályozhatja. Ezért van az, hogy az intézkedés során az előző pontokban leírtakon túl semmi mást nem tehet, mindig köteles megvárni a rendőri intézkedést. Fontos, hogy a rendezvényt biztosító őrnek nincs törvényes felhatalmazása arra, hogy ruházatodat átvizsgálja, tehát csomagodat megnézheti, de nem motozhat.

Nézzék, én tisztában vagyok azzal, hogy meddig terjednek a jogaim, de Dzsoki sose figyelt az eligazításokon.

A Büntető Törvénykönyv ún. kiemelt büntetőjogi védelemben részesíti a közfeladatot ellátó személyeket. Utóbbiak lehetnek postások, vasutasok, tűzoltók, polgárőrök, mentősök, sőt, adott esetben tanárok, vagy óvó nénik is. Ez a büntetőjogi védelem azonban a biztonsági őrökre nem terjed ki, tehát a biztonsági őr a számára a törvényben előírt kereteken belül „mezei” állampolgárként dolgozik. Előfordulhat viszont, hogy a biztonsági őr feladatokat szabadnapos, szolgálaton kívüli rendőr végzi. Ő, ha bűncselekményt észlel, köteles önmagát „szolgálatba helyezni”. Ezután már, mint rendőr intézkedik, és megilleti őt a hivatalos személynek járó kiemelt védelem.

Mi a teendő jogszerűtlen intézkedés esetén?

A biztonsági őrök felügyeletét a rendőrség, illetve a szakmai kamara végzi. Ha a biztonsági őr a jogszabályokat, vagy a kamarai etikai szabályokat megszegi, és ellene panasz alapján etikai eljárás indul, a vagyontört a kamarából kizárhatják. Ez egyben azt is jelenti, hogy ilyen jellegű tevékenységet tovább nem végezhet. Ha a biztonsági őr jogsértést követ el, a sértett – csakúgy, mint bármely bűncselekmény és tettes esetén – a rendőrségen feljelentéssel élhet. A rendőrség köteles a feljelentés nyomán ugyanúgy eljárni, mintha a gyanúsított bármely civil személy lenne. Dönthetsz esetleg úgy is, hogy a rendezvényen Téged ért sérelmet az őr megbízója felé jelzed. („Ha ez így megy, többet nem jövök ide!”) A tulajdonosok ugyanis egyre inkább figyelnek arra, hogy a vendégek a biztonsági szolgáltatótól is nyugodtan szórakozzanak, ha sok a panasz, a megbízást más őrő-védő cégnek adják át.

A Társaság a Szabadságjogokért jogvédő szervezetről további információkat a www.tasz.hu weboldalon találhatsz.

Kiadta a TASZ (tel/fax:209-00-46; 279-07-55)

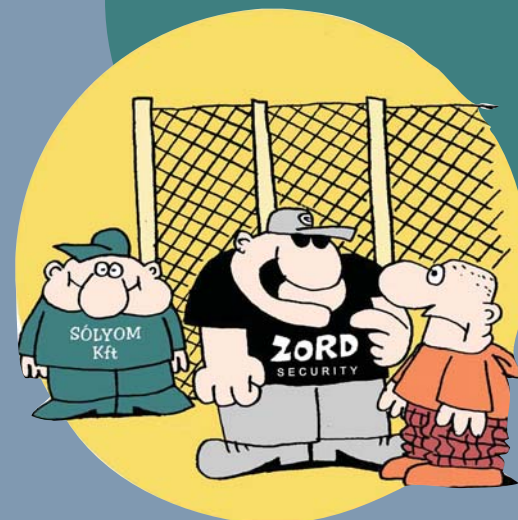
2002 novemberében

Tervezés: Merán Studios

Grafika: Marabu

Készült a FORD Alapítvány támogatásával

a biztonsági őről

Az épületre a Sólyom Kft embere vigyáz... Én meg a Sólyom Kft emberére vigyázok, oksi?!

Találkoztál már biztonsági őrrel? Kerültél már velük kapcsolatban szorult helyzetbe? Szeretted volna tudni, mit tehet a biztonsági őr és mit tehetsz Te? Utcán? Bulin? Bankban? Üzletben?

Mindenkinek joga van arra, hogy tisztában legyen lehetőségeivel és kötelezettségeivel. Aki ezeket megismeri, nem érzi magát (annyira) kiszolgáltatottnak, ismeri saját és a biztonsági őr jogait, az esetleges jogszerűtlen fellépés esetén képes jogait érvényesíteni. Ehhez próbálunk segítséget nyújtani.

Mivel foglalkozik a biztonsági őr?

Vannak olyan biztonsági őrök, akik megbízójuk személyi biztonságának védelmét látják el (testőr). Mások épületeket, közintézményeket, üzleteket és egyéb létesítményeket őriznek (vagyonőr). Van olyan biztonsági őr is, aki rendezvények, szórakozóhelyek biztosítását végzi (beengedő, kidobó stb.). Ismerünk még értékes szállítmányok kísérését végző biztonsági őröket is, őket főleg pénzszállító autókban, vagy bankok közelében fedezhetjük fel.

Motozásról szó sincs. Pusztá szemmel is látható, hogy Ön még a kassza előtt elfogyasztott két sós stanglit...

Ki lehet biztonsági őr?

A biztonsági őr tevékenységet Magyarországon a civil szférában általában különböző gazdasági társaságok (bt-k, kft-k, rt-k) végzik. Ők csak olyan munkatársat foglalkoztathatnak, aki rendelkezik megfelelő igazolvánnyal. Az igazolványt a rendőrség adja ki annak a 18 év feletti, büntetlen előéletű, legalább középiskolai végzettséggel és szakképesítéssel rendelkező magyar állampolgárnak, aki ellen jelenleg nincs folyamatban büntetőeljárás. A személy- és vagyonvédelemmel foglalkozókat elméletileg a rendőrség és a szakmai kamara folyamatosan ellenőrzi, a szabályok megsértése esetén ezek a szervek a cég, vagy a biztonsági őr működését megtilthatják, vagy felfüggeszthetik.

Mi a biztonsági őr feladata?

A biztonsági őr az általa őrzött személy testi épségét, vagy a hozzá kapcsolódó tárgyakat (aktatáska, autó, stb.) vigyázza; óvja az általa őrzött létesítményt, árukat az illetéktelen behatolók-

tól, tolvajoktól; rendezvényeken biztosítja az ott megjelentek szórakozását, testi épségét; esetleg pénzt szállít, illetve pénzre vigyáz.

Honnan lehet megismerni a biztonsági őr?

A biztonsági őr munkája során köteles formaruhát hordani, amelyen jól láthatóan fel kell tüntetnie a védelmet ellátó biztonsági vállalkozás nevét, és általában kitűzött jelvényén saját neve is látható. Lényeg az, hogy első ránézésre ki kell derülnie, hogy a Veled szemben álló személy biztonsági őr. Ha ez nem állapítható meg, úgy a biztonsági őrrel megillető jogosítványokat az illető nem gyakorolhatja, nem vagy köteles őt annak tekinteni. A személy-, vagy vagyonőr nem hordhat olyan formaruhát, amely hasonlít a rendőrség, katonaság, vagy más állami fegyveres szerv egyenruhájához, a formaruhán rangjelzést imitáló jel sem lehet. A biztonsági őr tehát kinézetével nem keltheti azt a benyomást, hogy ő rendőr, katona, vagy más hivatalos személy.

Mihez van joga a biztonsági őrnek?

A testőr az általa védett személy biztonságát veszélyeztetőt felszólíthatja magatartásának abbahagyására: megkérhet Téged például arra, hogy menj távolabb a megbízójától. Felszólíthatja az általa gyanúsnak vélt személyt önmaga igazolására, illetve ha a megbízóját támadás éri, azt elháríthatja. A vagyonőr magánterületet, tehát közterületnek nem minősülő házat, objektumot őriz. Közterületnek számít tulajdonosától függetlenül az a terület, amit mindenki korlátozás nélkül igénybe vehet (utak, parkok, játszóterek, stb.), a többi magánterület. Az őr a rábízott területre belépőt felhívhatja arra, hogy belépésének okát árulja el, vagy belépési jogosultságát igazolja. Ha kiderül az illetőről, hogy nem tartózkodhat az épületben, akkor a belépést megtilthatja, vagy megakadályozhatja, illetve ha az illetéktelen személy már bent van, őt eltávolíthatja. A vagyonőr az őrizetére bízott területre belépők csomagját ki- és belépéskor is megnézheti, sőt a védelem céljára riasztórendszert, valamint – ha megbízója beleegyezik, és persze ha azt ki is fizeti – videó megfigyelő hálózatot is telepíthet, illetve használhat. Ha a vagyonőr megbízója ingóságát védi, a létesítményen kívül is intézkedhet, de ezt

kizárólag a védelem érdekében teheti meg. A bolti őr munkája során a vásárlók személyiségi jogait nem sértheti, például a próbafülkébe nem kukucskálhat be, és nem is motozhat. Ugyanakkor az üzletbe be- és kilépők csomagját, táskáját átvizsgálhatja. Ha a biztonsági őr rendezvényt biztosít, akkor azokat, akik a rendezvény megtartását zavarják, vagy akadályozzák, a rendezvényről kitilthatja. Ha a rendetlenkedő már bent van, őt távozásra szólíthatja fel, ha ennek nem tesz eleget, onnan ki is vezetheti. Ha a rendezvényt zárt területen tartják, akkor annak érdekében, hogy a résztvevők tiltott tárgyakat ne vigyenek be, a belépők csomagját átvizsgálhatja, ruházatukat azonban nem. A kilépők csomagjainak és ruházatának ellenőrzésére az őr nem jogosult. A pénzszállítók, ha őket támadás éri, kötelesek felszólítani a támadót, hogy cselekményét hagyja abba, ha a pénzrabló ennek nem engedelmeskedik, a támadást a pénzszállítók elháríthatják.

Hogyan intézkedhet a biztonsági őr?

Ha a biztonsági őr a védett személy, létesítmény, vagy rendezvény védelme érdekében intézkedésre jogosult, első lépésként felkérhet Téged személyazonosságod igazolására. Ha erre nem vagy hajlandó, ő maga nem tehet mást, minthogy rendőrhöz fordul, elmondja, hogy mi történt és a rendőrt kéri fel az igazoltatásra. (Ezért fordul elő gyakran az, hogy a biztonsági őrök és a rendőrök egyes helyeken együtt jelennek meg.) Ha a biztonsági őr valakit bűncselekmény elkövetésén ér tetten, a bűncselekményt, vagy annak folytatását köteles megakadályozni, az elkövetőt elfogni, és a támadásra használt eszközt (fegyvert) tőle elvenni. Az elfogott személyt azonban feleslegesen egyetlen percig sem tarthatja fogva, köteles őt azonnal a rend-

Ha kívánja, azonnal szolgálatba helyezem magam, és akkor mindjárt panaszt is tehet nálam, ha túlkapást észlelt a mellékfoglalkozásomban...